

bwletin gweinyddiaeth etholiadol

Rhifyn 324 (Cymru) – 25 Mai 2022

Adroddiad ar gofrestru etholiadol ym Mhrydain Fawr yn 2021

Rydym heddiw (dydd Mercher 25 Mai) wedi cyhoeddi [adroddiad ar gofrestru etholiadol ym Mhrydain Fawr yn 2021](#). Mae'r adroddiad yn edrych ar sut y cynhaliwyd canfasiad 2021 ac yn ystyried effaith barhaus y newidiadau i broses y canfas blynyddol, a gyflwynwyd yn 2020, ar y cofrestrau etholiadol. Mae hefyd yn cynnwys dadansoddiad o'r nifer o bobl ifanc 16 ac 17 oed ar y cofrestrau a gyhoeddir yng Nghymru ar ddiwedd canfasiad 2021.

Er na allwn eto ddod i gasgliadau ar effaith y broses newydd ar gywirdeb a chyfanrwydd y cofrestrau, mae ein dadansoddiad o'r data sydd ar gael yn awgrymu problemau dichonadwy gydag effeithiolrwydd y canfasiad diwygiedig wrth gadw i fyny â symudiad poblogaeth:

- Mae'r broses paru data a/neu'r oedi rhwng paru a chanfasio yn golygu bod y llwybr 'anghywir yn cael ei dyrannu i rai aelwydydd – rhoddodd bron i un ym mhob pump ymateb gan aelwydydd a ddyrannwyd i Lwybr 1 (lle nad oedd disgwyl y byddai newid yng nghyfansoddiad yr aelwydydd) wybod am newidiadau sylweddol i fanylion etholwyr.
- Efallai na fydd newidiadau angenrheidiol i fanylion etholwyr yn cael eu hadlewyrchu ar y cofrestrau – ni wnaeth 2.4 miliwn o aelwydydd, sef traean o'r rheiny a ddyrannwyd i Lwybr 2 (lle disgwyliwyd newid yng nghyfansoddiad aelwydydd), ymateb i'r canfasiad.
- Mae'n bosibl bod y gostyngiad yn amllder y cyfathrebu gydag aelwydydd Lwybr 1 yn cyfrannu at dangofrestrriad cyrhaeddwy – gwnaeth y gostyngiad yn nifer y cyrhaeddwy cofrestredig, a ddechreuodd ar ôl cyflwyno'r cofrestru etholiadol unigol yn 2014, barhau yn 2021. Gostyngodd y nifer o gyrhaeddwy cofrestredig gan 28.7% o gymharu â 2020.

Er ein bod yn gwybod bod ceisiadau cofrestru newydd yn cael eu gyrru ymlaen yn haws gan ddiwyddiadau etholiadol ar raddfa fawr,

Y Comisiwn Etholiadol

Cynnwys

Adroddiad ar gofrestru etholiadol ym Mhrydain Fawr yn 2021

Gwybodaeth am a chysylltiad i adroddiad y Comisiwn, a gyhoeddwyd heddiw (dydd Mercher 25 Mai).

Etholiadau mis Mai 2022: adborth gweinyddu etholiadol

Neges yn eich atgoffa y gallwch gyflwyno eich adborth ynghylch etholiadau mis Mai 2022.

Rydym yn cyhoeddi Bwletinau Gweinyddu Etholiadol yn rheolaidd. Maent yn un o'n prif ffyrdd o gyfathrebu â Swyddogion Canlyniadau, Swyddogion Cofrestru Etholiadol, a'u staff. Mae rhifynnau'r gorffennol o Fwletinau Cymru, Lloegr a'r Alban ar gael [yma](#). Gallwch hefyd [danysgrifio i'r Bwletinau Gweinyddu Etholiadol](#).

Rhowch wybod i ni am unrhyw newidiadau i aelodau staff yn eich tîm. Bydd hyn ein helpu i sicrhau bod ein rhestr bostio yn gyfredol.

Os caiff Swyddog Canlyniadau/Swyddog Cofrestru Etholiadol ei benodi yn eich awdurdod, cysylltwch â'r tîm yng Nghymru drwy e-bostio gwybodaeth@comisiwnetholiado.l.org.uk

Rydym yn anfon y cylchlythyr hwn atoch gan ei fod yn cynnwys gwybodaeth bwysig am waith y Comisiwn Etholiadol sy'n berthnasol i chi. Mae'r cylchlythyr yn rhan o dasg gyhoeddus y Comisiwn Etholiadol sydd â'i sail yn Neddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000. Byddwn yn

mae'n bwysig serch hynny bod y canfasiad a gweithgareddau cofrestru eraill drwy gydol y flwyddyn yn cefnogi cofrestrau cywir a chyflawn. Gall hyn helpu i ostwng y nifer fawr o geisiadau cofrestru a gafwyd yn union cyn etholiadau mawr, pan fydd capasiti staff y Swyddogion Cofrestru Etholiadol eisoes wedi'i ymestyn.

Ein hastudiaethau ymchwil i gywirdeb a chyfanrwydd y cofrestrau yw'r asesiadau diffiniol o'u hansawdd cyffredinol. Bydd yr astudiaeth nesaf, sydd wedi'i chynllunio ar gyfer cofrestrau mis Rhagfyr 2022, yn caniatáu i ni asesu'n llawn effaith gyffredinol y prosesau canfasio newydd.

Dros y flwyddyn nesaf byddwn yn parhau i gynorthwyo a herio Swyddogion Cofrestru Etholiadol, ac yn gweithio gyda nhw i sicrhau y byddwn yn gwneud defnydd llawn o'r data sydd ar gael. Dylai hyn helpu i roi dealltwriaeth well o effaith arferion penodol o fewn y fframwaith bresennol a'n cynorthwyo ni gyda nodi a rhannu arferion da.

Rydym hefyd yn argymhell y dylai'r system gofrestru etholiadol ym Mhrydain Fawr gael ei moderneiddio ymhellach, er mwyn rhoi'r cyfle gorau posibl i sicrhau bod cymaint o bobl â phosib yn cael eu cofrestru'n gywir. Dylai hyn gynnwys defnydd gwell o ddata cyhoeddus, er enghraifft gan wasanaethau eraill y llywodraeth, i wneud cofrestru'n haws i bleidleiswyr, a system cofrestru mwy cydgysylltiedig i leihau cofrestriadau wedi'u dyblygu ac annog cofrestru drwy'r flwyddyn gyfan.

Etholiadau mis Mai 2022: adborth gweinyddu etholiadol

Fel a nodwyd mewn [Bwletinaw diweddar](#), hoffem glywed am eich profiadau o weinyddu etholiadau mis Mai 2022. Mae eich adborth yn bwysig iawn i ni - bydd yn llywio ein hadroddiadau ar yr etholiadau ac yn ein helpu i wella'r modd yr ydym yn eich cefnogi yn y dyfodol.

Diolch i bawb sydd eisoes wedi rhannu eu meddyliau gyda ni. Os hoffech roi adborth i ni, gallwch wneud hynny drwy gwblhau ein [harolwg](#). Y dyddiad cau ar gyfer ymatebion yw dydd Mercher 8 Mehefin.

Os oes gennych unrhyw gwestiynau ynghylch yr arolwg, cysylltwch â researchsurvey@electoralcommission.org.uk.

Y Comisiwn Etholiadol, Cymru
Tŷ'r Cwmnïau, Ffordd y Goron, Caerdydd, CF14 3UZ
Ffôn: 0333 103 1929

gwybodaeth@comisiwnetholiadol.org.uk

www.comisiwnetholiadol.org.uk

© Y Comisiwn Etholiadol 2022

rheoli eich gwybodaeth bersonol a manylion cyswllt yn unol â Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol a deddfwriaeth diogelu data y DU, fel sydd yn ein hysbysiad preifatrwydd (<https://www.electoralcommission.org.uk/cy/hysbysiad-preifatrwydd>)

Os nad ydych am dderbyn y cylchlythyr hwn mwyach, gallwch [ddad-danysgrifio](#) unrhyw bryd.